

Monumentnummer*: 520810

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82882/173

Woonplaats* Hellevoetsluis
Gemeente* Hellevoetsluis
Provincie* Zuid-Holland

Locatiennaam Hellevoetsluis
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Hellevoetsluis
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1727

Omschrijving**

Inleiding

De PAROCHIEKERK H. Antonius van Padua maakt deel uit van het kerkelijk complex aan de Opzoomerlaan te Hellevoetsluis. De zaalkerk is gebouwd in 1890-1891 naar ontwerp van de Rotterdamse architect E.J. Margry en is een voorbeeld van een voor de bouwtijd gangbare Neo-Gotische bouwstijl. De kerk wordt vergezeld van een pastorie met vergelijkbare stilistische kenmerken.

Omschrijving

De parochiekerk is opgetrokken op een L-vormige plattegrond gevormd door de rechthoekige zaalkerk met aan de westzijde een driezijdige apsis en aan de noordzijde een sacristie op rechthoekige plattegrond. Aan de noordzijde grenst tevens een langwerpige gang die de verbinding tussen de kerk, de sacristie en de pastorie vormt.

Het hoog opgaande gebouw is voorzien van een met leien in maasdekking gedekt zadeldak waarin kleine dakkapellen zijn opgenomen. Voor op de nok van het kerkdak staat een houten torentje voorzien van galmgaten met driepas, en een vierzijdige met leien gedekte spits met een kruis ter bekroning. De sacristie heeft een met leien gedekt zadeldak evenwijdig aan de kerk.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De gevels van de kerk zijn opgetrokken in roodbruine baksteen in kruisverband en voorzien van een hardstenen plint. De gevels zijn scherp geled door gevelhoge steunberen, die twee maal zijn versneden. De voorgevel wordt verlevendigd door beeldhouwde natuurstenen details en metselwerkversieringen. De spitsboogvensters in deze gevel zijn voorzien van natuurstenen montants en tracteringen. In de overige gevels zijn de tracteringen van de spitsboogvensters van baksteen. In de vensters zijn glas-in-loodramen geplaatst. Deze vensters staan hoog in de gevels, boven een waterslag die overgaat in een afzaat.

De symmetrische voorgevel (westzijde) wordt verdeeld door vier steunberen, die bekroond zijn door overhoeks geplaatste pinakels, waarvan het bovenstuk ontbreekt. De middelste twee steunberen flankeren de middenas die bekroond wordt door de dakruiter. De overige twee steunberen maken deel uit van de geveluiteinden. In de teruggelegen muurvlakken van de buitenste traveeën zijn spitsboogvormige geveluitsparingen aangebracht. Deze uitsparingen zijn onderin voorzien van twee gekoppelde spitsboogvormige spaarvelden. In het bovendeel staat een spitsboogvormig venster met tractering bestaande uit driepasmotief en gelobde cirkel. Boven de vensters is een baksteenfries geplaatst ter afscheiding van de afgeschuinde gevelvlakken erboven, waarin zich spitsboogvormige spaarvelden bevinden. De gevelvlakken hebben een afdekking met beeldhouwde hogels. In de wat rijker uitgevoerde middenpartij is de toegangspartij ondergebracht in een uitgebouwd spitsboogvormig portaal, bekroond door een wimberg met schouders en kruisbloem. In het portaal vormen drie gedrukte spitsbogen, die zijn geplaatst op zuilen met Corinthisch kapiteel, de overgang naar de zware geprofileerde paneeldeuren. Boven de deuren staat een spitsboogvenster met tractering. In het teruggelegen gevelvlak boven de toegangspartij zijn vijf langgerekte spitsboogvensters geplaatst, met daarboven een roosvenster met natuurstenen tractering. Het gevelvlak wordt beëindigd door een baksteenfries met daarboven de uitkragende bakstenen aanzet van de dakruiter. In deze aanzet is een spitsboog met drielichtsvenster aangebracht.

Tegen de symmetrische achtergevel van de zaalkerk staat in het midden een vijfzijdig uitgebouwd apsis. In de smalle door steunberen gelede gevelvlakken bevinden zich spitsboogvensters met glas-in-lood. De teruggelegen gevelvlakken aan weerszijden van de apsis zijn blind.

Rechts naast de kerk bevindt zich de achtergevel van de sacristie. Dit betreft een tuitgevel met steunberen aan de uiteinden. In het midden van de gevel is een venster met korfboog en diefijzers geplaatst. In de top van de gevel bevinden zich spitsboogvensters met glas-in-lood aan weerszijden van een uitkragende makelaar.

De asymmetrische linker zijgevel van de zaalkerk is door zeven steunberen in zes traveeën verdeeld. Ter hoogte van de eerste bouwlaag bevindt zich de gang over de breedte van de middelste vier traveeën. De sacristie grenst aan de eerste travee. Elke travee heeft een spitsboogvenster, behalve de zesde travee. De linker zijgevel van de sacristie is voorzien van een spaarveld, omlijst door een plint, lisenen en een zaagtandfries.

De asymmetrische rechter zijgevel van de zaalkerk kent een met de linker zijgevel vergelijkbare opzet, met uitzondering van de lage rechthoekige biechtstoel-uitbouw onder lessenaardak tegen de derde travee.

Inwendig is het rechthoekige schip geled door de vijf vensters in de zijgevels, met daartussen gemetselde pilasters met beeldhouwde knopkapitelen. De muurvlakken zijn wit gepleisterd en begrensd door schoon metselwerk in de vorm van plinten, lisenen en lijsten. Het houten spitse tongewelf met trekstangen wordt ondersteund door hoog op de muurvlakken, tussen de vensters aangebrachte colonnetten, die op de pilasters rusten. De triomfboog van de apsis is in schoon metselwerk uitgevoerd en wordt geflankeerd door gemetselde pilasters met driehoekige frontons en door blinde spitsboognissen in de oostelijke gevelwand van het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

schip. De triomfboog en de ribben van het in baksteen uitgevoerde apsisgewelf worden ondersteund door pilasters met beeldhouwde kapitelen. De kerk is voorzien van geprofileerde deuren en lijstwerk.

In de kerk is in hoofdzaak het originele meubilair aanwezig. Dit bestaat onder meer uit twee reeksen banken en een altaarstuk met beeldhouwwerk en smeedwerk. Het tabernakel is voorzien van een deurtje van geel koper waarin twee engelen zijn gegraveerd. De expositietroon is bekroond door een in neogotische vormen gesneden en opengewerkte houten spits. De beelden die zijn geplaatst in de spitsboognissen naast de apsis zijn vermoedelijk eveneens uit de bouwtijd van de kerk.

Waardering

De parochiekerk is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, de architectuurhistorische en de ensemblewaarde.

- De kerk is van cultuurhistorische waarde binnen de ontwikkeling van de kerkelijke bouwkunst in Nederland en het Rooms-Katholicisme op Voorne-Putten in het bijzonder.
- De kerk is van architectuurhistorische waarde als een goed voorbeeld van een parochiekerk in een voor de bouwtijd gangbare bouwstijl, vanwege de samenhang tussen in- en exterieur en vanwege de plaats in het oeuvre van een vooraanstaand architect.
- De kerk heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijk-functionele en visuele relatie met de pastorie en de nabijstaande watertoren, alsmede als herkenningspunt in de oostelijke helft van de vesting.
- De kerk is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de grote mate van gaafheid van in- en exterieur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk